

An Garda Síochána

Straitéis agus Plean Gníomhaíochta um

Chearta an Duine

2025-2027

An Garda Síochána
Ag Coinneáil Daoine Sábháilte - Keeping People Safe

Clár Ábhair

Cuid I

Réamhrá	2
Brollach – Tábhacht Chearta an Duine sa Phóilíneacht	3
Ár nDul Chun Cinn go dtí seo	4
Cuspóir na Straitéise agus an Phlean Gníomhaíochta seo	5
Próiseas Comhairliúcháin agus Achoimre ar Aighneachtaí	6
Forbhreathnú ar an bPlean Gníomhaíochta	6

Cuid II

An Plean Gníomhaíochta	8
------------------------------	---

Réamhrá

Mar Choimisinéir na nGardaí, táim bródúil as an Straitéis agus an Plean Gníomhaíochta um Chearta an Duine 2025–2027 a chur i láthair. Tagann an Straitéis seo ag tráth suntasach don Gharda Síochána agus muid ag druidim le deich mbliana ó foilsíodh Tuarascáil an Choimisiúin um Thodhchaí na Póilíneachta in Éirinn. Chuir an tuarascáil sin cearta an duine i gcroílár na póilíneachta sa tír seo agus tá iarracht agus dul chun cinn ollmhór déanta maidir leis na luachanna sin a leabú ar fud ár n-eagraíochta.

I gcomhréir le moltaí Thuarascáil Thodhchaí na Póilíneachta in Éirinn, áirítear san Acht Póilíneachta, Slándála agus Sábháilteachta Pobail 2024 bearta atá dírithe ar fheidhmíocht agus cuntasacht an Gharda Síochána a fheabhsú trí chreat nua rialachais agus maoirseachta a thabhairt isteach. Áirítear leis na bearta seo Bord Garda a chruthú le haghaidh rialachais inmheánaigh agus comhlacht maoirseachta neamhspleách nua, neartaithe, an tÚdarás um Phóilíneacht agus Sábháilteacht Pobail, chun na comhlachtaí roimhe seo a athsholáthar chomh maith le bunú na hOifige Náisiúnta um Shábháilteacht Pobail, rud a léiríonn an réaltacht nach bhfuil sábháilteacht an phobail faoi chúram an Gharda Síochána amháin.

Tá dul chun cinn suntasach déanta ag an nGarda Síochána i réimse chearta an duine le deich mbliana anuas agus aithnítear gur i saol na póilíneachta nua-aimseartha a bhraitheann ár n-éifeachtúlacht ar mhuinín, ar iontaoibh agus ar thacaíocht an phobail. Tógtar an muinín seo gach lá trí phóilíneacht phobail infheicthe, iompar gairmiúil i ngach idirghníomhaíocht agus tríd an gcaoi a ndéanaimid idirghníomhú le híospartaigh go háirithe iad siúd is leochailí.

Mar sin féin, ní ceann scríbe é cearta an duine a ionchorprú sa phóilíneacht agus sa tslándáil a mbainimid amach uair amháin agus go deo. Is turas é agus ceann a éilíonn orainn éisteacht, machnamh agus gníomhú i gcónaí. Tá an Straitéis seo múnlaíthe ag comhairliúchán fairsing le comhghleacaithe agus le páirtithe leasmhara seachtracha araon, lena n-áirítear iad siúd a dhéanann ionadaíocht ar phobail mhionlaigh agus ar na daoine aonair is mó atá i mbaol díobhála. Bhí a nglórtha agus a gcuid ionchuir thar a bheith luachmhar agus muid ag sainaithint na dtéamaí agus na dtosaíochtaí a threoróidh sinn sna trí bliana atá romhainn.

Tá na gníomhartha atá leagtha amach sa Straitéis seo ceaptha ní hamháin chun cearta na ndaoine a bhfreastalaímid orthu a chosaint agus a chur chun cinn ach chun cuntasacht agus trédhearcacht a neartú laistigh dár n-eagraíocht freisin. Fanfaidh infheictheacht, rannpháirtíocht measúil agus freagairt chóir, chomhsheasmhach, go háirithe d'íospartaigh coireachta agus mí-úsáide, mar phrionsabail threoracha agus ag an am céanna, ní mór dúinn leanúint de chearta na ndaoine a bhfuil amhras fúthu go ndearna siad mí-iompar a chosaint agus leanúint de bheith ag tógáil ár gcumas chun aghaidh a thabhairt ar bhagairtí slándála atá ag teacht chun cinn ar bhealach atá comhréireach, dleathach agus urramach do chearta an duine aonair.

Mar Choimisinéir, táim tiomanta go gcinnteoidh an Straitéis seo go leanfaidh an Garda Síochána de mhuintir na hÉireann a chosaint le cothroime, gairmiúlacht agus meas. Trí thógáil ar na bunchlocha láidre atá leagtha síos cheana féin, cinnteoidh nach mian amháin atá i gcosaint agus i seasamh ar son chearta an duine ach go mbeidh siad leabaithe i gcleachtas laethúil póilíneachta an Gharda Síochána i ngach pobal.

Is leis an gcuspóir seo a chuirim Straitéis agus Plean Gníomhaíochta an Gharda Síochána um Chearta an Duine 2025–2027 i láthair.

Justin Kelly
Coimisinéir
an Garda Síochána

Cuid I

1. Brollach – Tábhacht Chearta an Duine sa Phóilíneacht

B'fhéidir níos mó ná aon ghairm eile, bíonn baint dhíreach ag gníomhaíochtaí agus cumhachtaí laethúla póilíneachta agus slándála le raon leathan cearta agus saoirsí an duine mar a leagtar amach i mBunreacht na hÉireann agus i reachtaíocht idirnáisiúnta agus intíre agus in ionstraimí chearta an duine. Leagadh béim i dTuarascáil an Choimisiúin um Thodhchaí na Póilíneachta in Éirinn (2018) ar lárnacht chearta an duine i gcúrsaí póilíneachta, agus dúradh inti -

"Is é cuspóir na póilíneachta cearta an duine gach ball den tsochaí a chosaint chun maireachtáil saor ó fhoréigean, mí-úsáid, coireacht agus eagla"¹.

Tá seasamh pribhléideach ag an nGarda Síochána i sochaí na hÉireann áit a bhfuil a phearsanra uile freagrach as cearta an duine gach duine a chosaint agus a choinneáil i bhfeidhm. Tá Cearta an Duine dúchasach dúinn uile, beag beann ar náisiúntacht, inscne, claonadh gnéasach, bunadh náisiúnta nó eitneach, reiligiún, teanga, míchumas, ballraíocht den phobal Taistealaithe nó aon stádas eile. Tá an Garda Síochána in áit uathúil chun cearta an duine gach duine a chosaint agus a sheasamh, lena n-áirítear iad siúd atá i mbaol méadaithe dúshaothraithe nó mí-úsáide, agus ba cheart go mbeadh tiomantas ó chroí don obair sin ina ábhar bróid do gach ball foirne de chuid an Gharda Síochána.

I gcomhthéacsanna póilíneachta áirithe, feicfear Pearsanra an Gharda Síochána ag déanamh an róil dhúshlánaigh maidir le cothromaíocht a choinneáil idir cearta agus ionchais daoine aonair, agus is é cur chuige póilíneachta atá i gcomhréir le cearta an duine an bealach is éifeachtaí chun seo a bhaint amach. Mar shampla, is féidir le léirsiú poiblí cearta na saoirse tionóil agus saoirse cainte daoine áirithe a thabhairt salach ar chearta daoine aonair nó grúpaí eile a bhfuil tuairimí iomaíocha acu, nó cearta daoine neamhbhainteacha chun leanúint dá saol laethúil go sábháilte. Bíonn baint ag dul chun cinn na teicneolaíochta le cearta an duine freisin agus leanfaidh siad de cheisteanna dlisteanacha a ardú faoina luach d'fheidhmeanna póilíneachta agus slándála i gcomparáid lena cumas difear a dhéanamh do chearta an duine; lena n-áirítear an ceart chun príobháideachta. Bíonn an ceart chun triail chóir i gcás duine cúisithe i bhfeidhm ar fud an phróisis imscrúdaithe agus is lú an seans go mbeidh dúshláin dhlíthiúla i gceist i gcás ionchúisimh choiriúla nuair a dhéantar cóireáil measúil agus dínit ar amhrastach agus nuair a chosnaítear a gcearta an duine. Is dóichí go mbeidh muinín ag íospartaigh agus ag an tsochaí i gcoitinne as an nGarda Síochána agus as an gcóras ceartais choiriúil mar thoradh air sin.

Cuireann Dualgas Comhionannais agus Cearta an Duine 2san Earnáil Phoiblí oibleagáid reachtúil bhreise ar chomhlachtaí poiblí, agus iad i mbun a bhfeidhmeanna, aird a thabhairt ar an ngá atá le hidirdhealú a dhíchur, comhionannas deiseanna a chur chun cinn agus cearta an duine a chosaint ní hamháin dóibh siúd a sholáthraíonn siad seirbhísí dóibh, ach freisin do chearta a bhfoirne agus iad i mbun a gcuid oibre laethúla.

¹ Tuarascáil an Choimisiúin ar Thodhchaí na Póilíneachta in Éirinn.

² Alt 42 An tAcht fá Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014

Ní hamháin go bhfuil cur chuige atá bunaithe ar chearta an duine i leith na póilíneachta riachtanach de réir dlí, ach is é an bealach is éifeachtaí chun iontaobh, muinín agus tacaíocht na bpobal uile a thuilleamh agus a choinneáil, rud atá riachtanach do phóilíneacht dhlisteanach, éifeachtach agus ghairmiúil.

2. *Ár nDul Chun Cinn Go dtí Seo*

De réir mar a thosaíonn an Garda Síochána ar an bpróiseas chun na Gníomhartha Straitéise atá leagtha amach i gCuid II – Plean Gníomhaíochta – a chur i gcrích, is fiú machnamh a dhéanamh ar an dul chun cinn atá déanta againn go dtí seo. Seo a leanas cuid de na forbairtí tábhachtacha atá déanta laistigh den Gharda Síochána ó foilsíodh Tuarascáil an Choimisiúin ar Thodhchaí na Póilíneachta in Éirinn:

Bunú Rannóg um Chearta an Duine atá tiomnaithe don Gharda Síochána

Ceapachán Comhairleoirí um Chearta an Duine inmheánacha agus seachtracha araon chun comhairle shaineolach ar chearta an duine a sholáthar agus beartais agus nósanna imeachta á bhforbairt.

Cruinnithe ráithiúla den Choiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine a thugann comhairle maidir leis an straitéis ghinearálta chun caighdeáin chearta an duine a leabú agus a chinntiú go gcomhlíontar iad i ngach gné d'obair an Gharda Síochána. Bíonn cruinnithe ráithiúla ag an gCoiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine agus is é an Coimisinéir atá ina chathaoirleach air.

Forbairt an chúrsa micridhintiúir Póilíneachta & Cearta an duine in Éirinn, atá creidiúnaithe ag Ollscoil Luimnigh agus atá críochnaithe ag 4,500 rannpháirtí go dtí seo.

Tabhairt isteach Uirlis Scagtha um Chearta an Duine, a bhfuil sé mar aidhm aici a chinntiú go gcuirtear caighdeáin chearta an duine i bhfeidhm go comhsheasmhach ar fud na dtí cholún beartais, oiliúna agus oibriocthaí.

Nuashonrú ar Mhúnla Cinntí an Gharda Síochána chun breithnithe bunreachtúla agus chearta an duine a chur i gcríolár na cinnteoireachta ar fud na heagraíochta.

Foilsíú Chreat um Chearta an Duine de chuid an Gharda Síochána a bhfuil sé mar aidhm leis a chinntiú go bhfuil gach ball foirne de chuid an Gharda Síochána lán-eolach ar na caighdeáin um chearta an duine nach mór a urramú agus a chosaint agus iad i mbun a bhfeidhmeanna.

Foilsíú Straitéisí um Chearta an Duine de chuid an Gharda Síochána (2020-2022; 2022-2024) le 52 Ghníomh san iomlán, agus cuirtear dul chun cinn na n-iarraichtaí sin ar fáil don Choiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine.

Athbhreithniú dírithe ar chearta an duine ar roinnt beartas agus nósanna imeachta eagraíochtúla a shainaithin páirtithe leasmhara inmheánacha agus seachtracha mar réimsí tosaíochta, lena n-áirítear bainistíocht coimeádta agus measúnú riosca, úsáid fórsa agus coinneáil faoi na hAchtanna Meabhair-Shláinte

Líonra Seaimpíní um Chearta an Duine de chuid an Gharda Síochána a bhunú, le tacaíocht ó Bhord Bainistíochta Eitice agus Cultúir um Chearta an Duine, a bhfuil rochtain aige ar sheisiúin foghlama breise i réimsí an chlaonta neamhfhisraigh, na héagsúlachta néareolaíoch, idirghabhála féinmharaith, na sláinte meabhrach agus go leor ábhar ábhartha eile.

3. Cuspóir na Straitéise agus an Phlean Gníomhaíochta seo

Aithnítear an obair atá déanta go dtí seo sa Straitéis agus sa Phlean Gníomhaíochta um Chearta an Duine 2025-2027; ach aithnítear freisin, chun go mbeidh an Garda Síochána ina gceannairí i bpóilíneacht atá bunaithe ar chearta an duine agus muinín na bpobal uile a thuilleamh agus a choinneáil, gur próiseas leanúnach é cearta an duine a **leabú** ar fud na heagraíochta a éilíonn infheistíocht in **oiliúint agus in oideachas** dár bpearsanra. Chun cur leis an gcúrsa Póilíneachta & Dlí Cearta an Duine in Éirinn, atá críochnaithe ag breis is 4,500 rannpháirtí go dtí seo, tá roinnt deiseanna agus spriocanna oiliúna nua bunaithe ar chearta an duine leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta. Tá sé beartaithe go n-úsáidfear an Rannóg Cumarsáide Inmheánaí níos mó freisin chun **infheictheacht chearta an duine a fheabhsú** ar fud na heagraíochta agus é mar aidhm rochtain níos fearr a fháil ar ábhair agus acmhainní chearta an duine ag Pearsanra an Gharda Síochána.

Agus aiseolas ó pháirtithe leasmhara inmheánacha agus seachtracha san áireamh, leagann an Straitéis seo amach gníomhartha chun a chinntiú go mbíonn **rannpháirtíocht níos dírí** ag Rannóg um Chearta an Duine an Gharda Síochána le baill oibríochtúla den Gharda Síochána ar fud na tíre, arb iad na daoine atá i gceannas ar a ndualgais phóilíneachta a chomhlíonadh i dtimpeallachtaí beo a bhíonn dúshlánach agus dinimiciúil go minic. Tá sé mar aidhm ag an bPlean Gníomhaíochta freisin **Líonra Seaimpíní um Chearta an Duine an Gharda Síochána** a neartú ionas go bhfeidhmeoidh Seaimpíní um Chearta an Duine mar thacadóirí gníomhacha ar son chearta an duine ag gach leibhéal san eagraíocht. Ina theannta sin, cuirfear feabhas ar na sásraí inmheánacha chun comhtháthú chearta an duine a **mheasúnú agus a fhíorú**, lena n-áirítear trí **Mheasúnú ar Riachtanais Oideachais agus Oiliúna um Chearta an Duine** a dhéanamh le linn shaolré na Straitéise seo.

Beidh sé mar phríomhaidhmeanna ag an Straitéis seo freisin **comhoibriú a mhéadú** go hinmheánach agus le comhlachtaí speisialaithe chun deiseanna foghlama a aithint i réimse chearta an duine, go háirithe i ndáil le daoine atá i mbaol dúshaothraithe agus mí-úsáide, amhail grúpaí mionlaigh agus daoine faoi mhíchumas. Beidh fócas athnuaite ar **thaighde neamhspleách** agus ar mhonatóireacht a dhéanamh ar fhorbairtí i ndáil le cearta an duine agus cúrsaí póilíneachta. Tá tábhacht na **dteicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn** sa phóilíneacht, a bhfuil an cumas acu tionchar a imirt ar chearta an duine, aitheanta ag gealltanais éagsúla sa Straitéis seo go gcoinneofar suas chun dáta le forbairtí sa réimse seo, lena n-áirítear trí thagairt a dhéanamh do na dea-chleachtas agus do thaithí idirnáisiúnta.

Tagann an Straitéis i dtréimhse athstruchtúraithe shuntasaigh ar mheicníochtaí éagsúla **maoirseachta agus cuntasachta** faoin Acht Póilíneachta, Slándála agus Sábháilteachta Pobail, 2024. Chomh maith le leanúint de bheith i dteagmháil le comhlachtaí maoirseachta seachtracha tríd an gCoiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine, leanfaidh an Garda Síochána de bheith ag iarraidh ceachtanna a fhoghlaim ó chomhlachtaí maoirseachta seachtracha agus ó thráchttaireacht dhlíthiúil dhiúltach ar chearta an duine agus ar bhunreachtúlacht i gcásdlí. Leagfar béim freisin ar shamplaí d'aiseolas agus tráchttaireacht dhearfach i ndáil le cosaint chearta an duine, lena n-áirítear cearta íospartach, mar dheachleachtas. Scaipfear an méid atá foghlamtha trí na nuachtlitreacha leanúnacha **'ag foghlaim na gceachtanna'**.

Beidh sé mar aidhm ag an Straitéis seo tuiscint na heagraíochta ar **thuaisciú** a fheabhsú i ndáil le **Dualgas Comhionannais agus Cearta an Duine san Earnáil Phoiblí** faoi alt 42 d'Acht Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014.

4. *Próiseas Comhairliúcháin agus Achoimre ar Aighneachtaí*

Mar chuid de na hullmhúcháin don Straitéis seo, cuireadh próiseas comhairliúcháin inmheánach agus seachtrach i gcrích. Fuarthas roinnt aighneachtaí mionsonraithe a ndearnadh machnamh cúramach orthu (mar atá leagtha amach in Aguisín 1) agus bhí siad ríthábhachtach i bhforbairt na Straitéise seo. Cé go raibh na haighneachtaí thar a bheith éagsúil, sainaithníodh roinnt téamaí comhsheasmhacha mar seo a leanas:

An gá atá le hoiliúint agus oideachas leanúnach bunaithe ar chearta an duine	Díriú ar rochtain chomhionann ar phóilíneacht do ghrúpaí mionlaigh agus dóibh siúd atá i mbaol dúshaothraithe nó mí-úsáide	An gá atá le neartú na modhanna chun tionchar na hoiliúna ar chearta an duine a mheasúnú agus a fhíorú.
Comhoibriú méadaithe go himmheánach agus le saíneolaithe seachtracha chun deiseanna foghlama bunaithe ar chearta an duine a aithint	An gá atá le rannpháirtíocht níos díre le pearsanra oibríochtúil chun feacht ar shaincheistanna chearta an duine a fheabhsú	Infheictheacht mhéadaithe ar chearta an duine i gcumarsáid inmheánach agus i mbonneagar
Comhlíonadh ár n-oibleagáidí faoi alt 42 d'Acht Choimisiún um Chearta an Duine agus Comhionannas na hÉireann, 2014	Inní maidir leis an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn ar chearta an duine	Cinntigh nach n-oibríonn an Rannóg um Chearta an Duine i 'sadhlan'

5. *Forbhreathnú ar an bPlean Gníomhaíochta*

Leagtar amach i gCuid II den doiciméad seo Plean Gníomhaíochta ina bhfuil 28 gníomh ar leith faoi na trí sprioc fhoriomlána; Cearta an Duine a Leabú, Eagraíocht Foghlama, agus Tomhas Ár Rathúlachta.

1. **Cearta an Duine a Leabú**

Baineann na spriocanna seo leis an bpróiseas leanúnach chun prionsabail chearta an duine a leabú i gcroílár obair an Gharda Síochána. Tá aththiomantas do neartú Líonra Seaimpíní um Chearta an Duine an Gharda Síochána bunúsach don sprioc seo. Cinnteoidh athbhreithniú bunaithe ar chearta an duine ar réimsí beartais tosaíochta arna sainaithint ag geallsealbhoirí inmheánacha agus seachtracha go mbeidh breithnithe cearta an duine chun tosaigh. Cuideoidh úsáid éifeachtach cumarsáide inmheánaí le feacht a mhéadú ar shaincheistanna chearta an duine. Léirítear sa phlean gníomhaíochta an gá atá le comhoibriú leanúnach le comhghleacaithe amhail Biúró Cultúir agus Eitice an Gharda Síochána, Aonad Éagsúlachta Náisiúnta an Gharda Síochána, agus Coláiste an Gharda Síochána.

Beidh sé mar aidhm ag gníomhartha sonracha freisin feabhas a chur ar an tseirbhís phóilíneachta do dhaoine leochaileacha agus do dhaoine atá i mbaol ar leith dúshaothraithe agus sárú cearta an duine, lena n-áirítear daoine faoi mhíchumas, úsáideoirí Teanga Chomharthaíochta na hÉireann, agus daoine atá ag fulaingt ó ghéarchéimeanna meabhairshláinte.

2. Eagraíocht Foghlama

Léiríonn an sprioc seo tiomantas an Gharda Síochána chun ardchaighdeán oiliúna bunaithe ar chearta an duine a sholáthar do phearsanra; ag éisteacht le taithí agus saineolas páirtithe leasmhara inmheánacha agus seachtracha agus ag foghlaim uathu.

Leagtar amach gníomhartha nua a bhaineann le hoiliúint i ndáil le cearta na saoirse tionóil, na saoirse cainte agus an meabhairshláinte. Mar chuid de chlár píolótach chun feasacht a mhúscailt maidir le mí-iompar gnéasach agus inscne, déanfaidh Seaimpíní um Chearta an Duine cúrsa i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh, ar 'Idirghabháil ó Fhianaiseach', agus tabharfaidh siad aiseolas don Rannóg um Chearta an Duine. Ní hamháin go méadóidh Seimineár nua um Chearta an Duine de chuid an Gharda Síochána deiseanna chun rannpháirtíocht dhíreach a dhéanamh le pearsanra ag an Rannóg um Chearta an Duine, ach feicfidh sé geallsealbhóirí seachtracha a gcuid eolais a chur ar fáil agus a dtaithí a roinnt go díreach le pearsanra oibríochtúil.

Léiríonn na gníomhartha sa réimse sprice seo an tábhacht a bhaineann le bheith ar an eolas faoi fhorbairtí i réimse na gcearta an duine agus tá gealltanas maidir le páirt a ghlacadh i dtaighde neamhspleách leagtha amach sa phlean gníomhaíochta, le gníomhartha sonracha i réimse an meabhairshláinte, na dteicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn, agus na n-aitheantóirí uathúla.

3. Ár Rathúlachta a thomhais

Baineann an sprioc seo le cur i bhfeidhm Alt 42 d'Acht Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014, agus neartú na sásraí chun comhtháthú chearta an duine laistigh den Gharda Síochána a mheas agus a fhíorú. Ní hamháin gur cheart é seo a dhéanamh go hinmheánach trí struchtúir rialachais agus cuntasachta láidre, ach ní mór don Gharda Síochána fanacht oscailte agus oscailte d'aiseolas seachtrach agus do cháineadh cuiditheach, lena n-áirítear ag an gCoiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine.

Déanfar Measúnú ar Riachtanais Oideachais agus Oiliúna um Chearta an Duine le linn shaolré na Straitéise seo chun tionchar na dtionscnamh a rinneadh go dtí seo a mheas agus deiseanna le haghaidh tuilleadh feabhsúcháin a aithint. Oibreoidh an Rannóg um Chearta an Duine le Coláiste an Gharda Síochána chun ábhar an chúrsa a úsáid d'fhonn tuiscint níos leithne ar Chearta an Duine a chur chun cinn laistigh den eagraíocht.

Cuid II – Plean Gníomhaíochta

Sprioc 1 – Cearta an Duine a Chur i bhFeidhm			
Gníomhaíocht	Conas a bhainfear gníomh amach	Seachadadh	Úinéireacht
1.1 Seimineár ‘Seaimpín um Chearta an Duine’ a fhorbairt.	Seimineáir faisnéise a chur ar fáil ar bhonn réigiúnach do Sheaimpíní um Chearta an Duine an Gharda Síochána, lena n-áirítear cainteoirí saineolaithe ó ghrúpaí seachtracha um chearta an duine agus abhcóideachta. Déan measúnú ar thionchar an tseimineáir trí cheistneoirí aiseolais.	Leanúnach Píolótach	An Rannóg um Chearta an Duine, Coláiste an Gharda Síochána le hionchur ón nGarda Síochána Pobal Náisiúnta Biúró Rannpháirtíochta
1.2 Infheictheacht chearta an duine agus rannpháirtíocht le hacmhainní agus ábhair chearta an duine a mhéadú	- Téigh i dteagmháil le Cumarsáid an Gharda Síochána chun leathanach agus ábhar inmheánach Thairseach Chearta an Duine an Gharda Síochána a athbhreithniú agus a nuashonrú agus a gcur i láthair agus a n-inrochtaineacht a fheabhsú. - Forbair nuashonrú ráithiúil ar nuachtlitir um Chearta an Duine lena foilsiú ar leathanach Thairseach Chearta an Duine.	R4 2025	An Rannóg um Chearta an Duine
1.3 Athbhreithniú ar nós imeachta na hUirlise Scagtha um Chearta an Duine chun cur i bhfeidhm comhsheasmhach a chinntiú	- Déan athbhreithniú ar an Uirlis Scagtha um Chearta an Duine, an Uirlis um Chearta an Duine Creat agus an Doiciméad Treorach Oibríochtúil um Chearta an Duine chun a chinntiú go gcuirfidh úinéirí beartais i bhfeidhm go comhsheasmhach. - Ábhair oiliúna a nuashonrú chun tacú le húsáideoirí an uirlis scagtha chun scagadh cearta an duine a chur i gcrích ar bhealach comhsheasmhach.	R1 2026	An Rannóg um Chearta an Duine
1.4 Glacadh leis an gCóras Oiliúna Oideachais de chuid an Gharda Síochána atá ar fáil a mhéadú agus feasacht a ardú maidir le tacaíochtaí d’úsáideoirí Teanga Chomharthaíochta na hÉireann	- Téigh i dteagmháil le Teanga Chomharthaíochta na hÉireann agus le Coláiste an Gharda Síochána chun ábhair oiliúna Teanga Chomharthaíochta na hÉireann a chur chun cinn, arna dtáirgeadh i gcomhar leis an Ionad um Staidéir ar na Bodhair, atá ar fáil ar Córas Oiliúna Oideachais de chuid an Gharda Síochána. - Infheictheacht na dtacaíochtaí Teanga Chomharthaíochta atá ar fáil d’úsáideoirí seirbhíse a mhéadú i limistéir phoiblí Stáisiúin an Gharda Síochána agus dul i mbun oibre le gníomhaireachtaí seachtracha ábhartha ina leith seo.	Leanúnach	An Rannóg um Chearta an Duine, Coláiste an Gharda Síochána

1.6 Athbheithnithe Beartais	Athbheithniú agus leasú ar réimsí beartais tosaíochta lena n-áirítear: 1. Díbirt & Athshealbhú. 2. Daoine atá ar larraidh. 3. Bainistíocht Coimeádta (lena n-áirítear machnamh ar Fhógra Cearta atá éasca le léamh). 4. Faireachas Rúnda (ar aghaidh ón Straitéis roimhe seo).	Leanúnach	Beartas & Rialachas Aonad Comhordaithe, Gach úinéir polasaí
1.7 Leithchealach Treoir Próifílithe	1. Acmhainní claontachta neamhfhiosraí a fhorbairt agus a scaipeadh tuilleadh chuig ár líonra Seaimpíní um Chearta an Duine. 2. Treoir a fhorbairt maidir le próifíliú leithchealach agus í a scaipeadh ar an mBall Foirne go léir.	R2 2026	An Rannóg um Chearta an Duine
1.8 Deiseanna a aithint chun ábhar an chúrsa Dlí Póilíneachta agus Cearta an Duine in Éirinn a dhéanamh níos inrochtana laistigh den eagraíocht.	1. Téigh i dteagmháil le hOllscoil Luimnigh chun an cúrsa Dlí Póilíneachta agus Chearta an Duine in Éirinn a nuashonrú. 2. Oibrigh i gcomhar le Coláiste an Gharda Síochána chun ábhar an chúrsa a úsáid chun tuiscint ar chearta an duine a chur chun cinn tuilleadh laistigh den eagraíocht.	Leanúnach	An Rannóg um Chearta an Duine, Coláiste an Gharda Síochána
1.9 Néar-éagsúlacht Pointí Teagmhála	Tionscnamh píolótach ina ndéanfaidh Pointí Teagmhála Réigiúnacha Néar-éagsúlachta seisiúin bhreise chun feachtas a mhúscaill ar riachtanais daoine néaréagsúlachta agus bealaí a aithint chun idirghníomhaíochtaí póilíneachta a fheabhsú.	R3 2026	An Rannóg um Chearta an Duine
1.10 Feabhas a chur ar chríochnú tráthúil Measúnuithe Alt 15 d'Íospartaigh – Ceartas Coiriúil (An tAcht um Cheartas Coiriúil Íospartaigh na Coireachta), 2017	Bain úsáid as cumarsáid inmheánach chun comhlánú tráthúil an chuid 'measúnú íospartaigh' atá i bhfoirm CM13 a chur chun cinn, a úsáidtear nuair a chuireann an Garda Síochána comhad faoi bhráid Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí.	2026	An Rannóg um Chearta an Duine

Sprioc 2 – Eagraíocht Foghlama			
Gníomh	Conas a bhainfear gníomh amach	Seachadadh	Úinéireacht
2.1 Micridhintiúr creidiúnaithe saincheaptha nua a fhorbairt maidir le Póilíneacht agus na Cearta chun Saoirse Léirithe agus Tionóil	1. Creat sonraíochtaí a fhorbairt don chúrsa seo agus tairiscintí a lorg ó chomhpháirtithe seachtracha a bhfuil spéis acu ann. 2. Críochnaigh meastóireacht ar thairiscintí agus bronntar conradh seirbhísí ar an tairgeoir rathúil. 3. Tógáil ar rath an chúrsa atá ann cheana féin ar an Dlí Póilíneachta agus um Chearta an Duine in Éirinn chun siollabas cuimsitheach um Chearta an Duine a chruthú i gcomhar leis an tairgeoir rathúil agus le Coláiste an Gharda Síochána don chúrsa seo. 4. Faomhadh agus creidiúnú Choiste Athbhreithnithe na gClár Acadúil a bhaint amach don chúrsa seo. 5. Tosaigh ag seachadadh an chúrsa.	R2 2025 R3 2025 R4 2025 R1 2026 R3 2026	An Rannóg um Chearta an Duine, Coláiste an Gharda Síochána
2.2 Ríomhoiliúint um Chearta Cáilíochta na hEagraíochta Domhanda Sláinte a sheachadadh do Sheaimpíní um Chearta an Duine an Gharda Síochána.	1. Oibrigh leis an gCoimisiún Meabhair-Shláinte chun físeán ionductaithe a chomhchruthú ar ríomhoiliúint cháilíochta na hEagraíochta Domhanda Sláinte. 2. Seoladh físeán oiliúna ar Chóras Oiliúna Oideachais de chuid an Gharda Síochána agus déan measúnú ar an rannpháirtíocht.	2025	An Rannóg um Chearta an Duine
2.3 Tuarascáil maidir leis an bpiólótach Teanga Chomharthaíochta na hÉireann a fhoilsiú agus a scaipeadh ar Sheaimpíní um Chearta an Duine agus ar thairseach an Gharda Síochána Síochána	Bailígí torthaí ó phiólótaí i gCabraí agus i dTrá Lí agus foilsígí an tuarascáil go himmheánach ar Leathanach Tairsí an Gharda Síochána.	R1 2026	An Rannóg um Chearta an Duine

2.4 Gníomhartha a chur chun cinn i ndáil le 'Idirghabháil ó Fhianaiseach' i ndáil le mí-iompar gnéasach	1. Grúpa samplach de Churadh um Chearta an Duine le hoiliúint sheachtrach a chríochnú agus aiseolas a thuairisciú don Stiúrthóir Feidhmiúcháin Dlí. 2. Bain úsáid as aiseolas chun deiseanna foghlama inmheánacha amach anseo maidir le hIdirghabháil ó Fhianaiseach a threorú.	R4 2025 Leanúnach	An Rannóg um Chearta an Duine
2.5 Nuashonruithe ó thionscadal na Foirne Tacaíochta Rochtana Pobail	Beidh an Rannóg um Chearta an Duine i mbun oibre le foireann tacaíochta rochtana pobail agus cuirfear aon fhorbairtí agus nuashonruithe faoi bhráid an Coiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine.	Leanúnach	An Rannóg um Chearta an Duine le bheith i dteagmháil leis an bhfoireann tacaíochta rochtana pobail
2.6 Athbhreithniú a dhéanamh ar thuarascálacha ó na Náisiúin Aontaithe, Chomhairle na hEorpa nó ó chomhlachtaí idirnáisiúnta eile ina moltar gníomhaíocht a bhaineann le hobair an Gharda Síochána i réimse chearta an duine.	Iarr comhairle shaineolach ón gComhairleoir um Chearta an Duine agus ón gCoiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine maidir le cibé acu an bhfuil siad ar an eolas, trína dtaithí agus trí thaighde a ngníomhaireachtaí faoi seach, faoi aon tuarascálacha ar cheart don Gharda Síochána a bheith ar an eolas fúthu agus ar gá dóibh a bhreithniú.	R1 2025- R4 2027	An Rannóg um Chearta an Duine
2.7 Ag coinneáil suas chun dáta le forbairtí i réimse na gceart an duine	1. Athbhreithniú a dhéanamh ar chásdlí agus ar bhreithiúnais le déanaí ó Chúirteanna Uachtaracha na hÉireann, ó Chúirt Eorpach um Chearta an Duine agus ó Chúirteanna Breithiúnais an Aontais Eorpaigh chun saincheistanna cearta an duine agus bunreachtúla a mbíonn tionchar acu ar phóilíneacht agus ar shlándáil a aithint. 2. Oibrigh le comhpháirtithe Stáit ábhartha chun taighde agus forbairtí tábhachtacha um Chearta an Duine a roinnt. 3. Cuirfear forbairtí i gcúrsaíocht ar bhonn ráithiúil chuig an bpearsanra ar fad trí chineálacha éagsúla cumarsáide inmheánaí.	Leanúnach R1 2026 Leanúnach	An Rannóg um Chearta an Duine

2.8 Tionscadal Taighde - Anailís ar thaifid choinneála meabhairshláinte agus na torthaí reatha	Athbhreithniú a dhéanamh ar shampla de thaifid choimeádta i ndáil le daoine atá á gcoinneáil faoin Acht Meabhair- Shláinte 2001. Cuir na torthaí faoi bhráid an Coiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine.	R1 2026	An Rannóg um Chearta an Duine, Cúntóir Coimisinéir Réigiún an Deiscirt
2.9 Comhsheasmhacht a choinneáil agus caighdeán a chur i bhfeidhm	Breithnigh agus athbhreithnigh tuarascálacha Fiosrú agus gníomhaireachtaí stáit eile chun téamaí agus patrúin iompair a aithint agus ceachtanna a fhoghlaim a fheabhsóidh póilíneacht atá bunaithe ar chearta an duine.	Leanúnach	Cúntóir Coimisinéir Rialachas & Cuntasacht
2.10 Cinntigh go bhfuil ionadaíocht ag comhlachtaí nuabhunaithe faoin Acht um Shábháilteacht Póilíneachta, Slándála agus Pobail 2024 ag Coiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine.	Dul i dteagmháil le páirtithe leasmhara reatha agus nuabhunaithe chun a n- ionadaithe a ainmniú.	R3 2025	An Rannóg um Chearta an Duine
2.11 An Rannóg um Chearta an Duine Coinneoidh taighdeoirí suas chun dáta le taighde póilíneachta agus acadúil chun cúnamh a sholáthar le ceapadh beartais, de réir mar is gá.	Dírigh ar na réimsí taighde seo a leanas: 1. Fianaise Dhigiteach agus Teicneolaíocht Ceamara Coirp- Chaite. 2. Úsáid/teorainneacha 'Aitheantóirí Uathúla'. 3. Stop agus Cuardach. 4. Intleacht shaorga agus teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn sa phóilíneacht.	Leanúnach	Rannóg Cearta an duine
2.12 Rochtain sheachtrach ar dhoiciméid bheartais a mhéadú.	Cúnamh a thabhairt do shealbhóirí beartais a ndoiciméid bheartais atá os comhair an phobail a iniúchadh lena chinntiú go bhfuil siad ar fáil le haghaidh rochtana seachtrach ar shuíomh gréasáin an Gharda Síochána.	Leanúnach	Beartas & Rialachas Aonad Comhordaithe, Gach úinéir polasaí

2.13 Feabhas a chur ar mheicníochtaí chun daoine faoi mhíchumas atá i mbaol foréigin agus mí-úsáide baile a aithint	1.	Oibriú i gcomhar le Biúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Sheirbhísí Cosanta chun athbhreithniú a dhéanamh ar mhodhanna Meastóireachta Riosca chun daoine faoi mhíchumas a d'fhéadfadh a bheith i mbaol foréigin agus mí-úsáide baile a aithint níos fearr.	Leanúnach	Biúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Sheirbhísí Cosanta, Rannóg Cearta an Duine
	2.	Tionscnaimh feasachta a fhorbairt chun cabhrú le daoine faoi mhíchumas a d'fhéadfadh a bheith i mbaol foréigin agus mí-úsáide baile a aithint.	R2 2026	

Sprioc 3 - Ár Rathúlacht a Thomhas			
Gníomh	Conas a bhainfear gníomh amach	Seachadadh	Úinéireacht
3.1 Déan measúnú ar riachtanais Oideachais agus Oiliúna um chearta an duine do phearsanra oibríochtúil	Déan suirbhé chun tuiscint ar shaincheisteanna chearta an duine agus réimsí ina bhfuil gá le tuilleadh oideachais agus oiliúna a aithint.	R4 2027	An Rannóg um Chearta an Duine
3.2 Leanúint ar aghaidh ag tacú le tuairisciú faoi Alt 42 den Dualgas um Chomhionannas agus Cearta an Duine san Earnáil Phoiblí	1. An Uirlis Scagtha um Chearta an Duine a nuashonrú chun léiriú a thabhairt ar thiomantas an Garda Síochána dár ndualgas san earnáil phoiblí faoi Alt 42 d'Acht fá Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014. 2. Oibrigh leis an Rannóg Bainistíochta Riosca chun treoir a fhorbairt maidir le húsáid lionsa Alt 42 agus measúnuithe riosca á gcur i gcrích. Ranna á gcur i gcrích. 3. Oibrigh leis an Oifig um Chlaohlú Straitéiseach chun treoir a thabhairt do Ranna maidir le húsáid lionsa Alt 42 agus Pleananna Póilíneachta.	Leanúnach	An Rannóg Cearta an duine, Oifig um Bainistíocht Riosca agus Claohlú Straitéiseach an Gharda Síochána

3.3 Déan measúnú leanúnach ‘Gabháil an Thionchair’ ar oiliúint chearta an duine go dtí seo. An Rannóg um Chearta an Duine chun aiseolas agus ionchur a lorg ó	Sheaimpíní um Chearta an Duine maidir lena dtaithí oiliúna.	R1 2027	An Rannóg Cearta an duine
3.4 Athbhreithniú a dhéanamh ar dhul chun cinn agus ar chur i bhfeidhm Ghníomhartha Straitéise	Coinneofar an Coiste Comhairleach um Chearta an Duine Straitéiseacha ar an eolas faoi Ghníomhartha Straitéise agus iarrfar comhairle maidir le cur i bhfeidhm de réir mar is iomchuí.	Leanúnach	Stiúrthóir Feidhmiúcháin Dlí
3.5 Coiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine le tuarascáil bhliantúil a fhoilsiú.	Tuarascáil bhliantúil chun pearsanra agus an pobal a chur ar an eolas faoi obair an Choiste Chomhairligh Straitéisigh um Chearta an Duine.	Bliantúil	Stiúrthóir Feidhmiúcháin Dlí

Aguisín 1 – Próiseas Comhairliúcháin

Mar chuid de na hullmhúcháin don Straitéis seo, rinneadh próiseas comhairliúcháin inmheánach agus seachtrach agus iarradh aighneachtaí ó na daoine seo a leanas:

- Gach Leas-Choimisinéir, Coimisinéir Cúnta agus Stiúrthóir Feidhmiúcháin laistigh den Gharda Síochána
- Príomhoifigeach Corparáideach, An Garda Síochána
- Príomhoifigeach Leighis an Gharda Síochána
- Líonra Seaimpíní um Chearta an Duine an Gharda Síochána
- Bord Bainistíochta Eitice agus Cultúir um Chearta an Duine
- Comhairleoir Dlíthiúil Seachtrach um Chearta an Duine
- Baill den Choiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine. Seo a leanas an ballraíocht sheachtrach tráth an phróisis chomhairliúcháin*:
 - An Roinn Dlí agus Cirt
 - Comhairle Bharra na hÉireann, arna hionadú ag ainmní de chuid
 - Choiste um Chearta an Duine Chomhairle Bharra
 - Dlí-Chumann na hÉireann
 - Coimisiún Ombudsman an Gharda Síochána
 - Cigireacht an Gharda
 - Údarás Póilíneachta
 - Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí
 - Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas
 - An tÚdarás Náisiúnta Míchumais
 - An Coimisiún Meabhairshláinte
 - Ionad na hÉireann um Chearta an Duine, Ollscoil na Gaillimhe
 - Ionad Éigeandála um Éigniú Bhaile Átha Cliath
- Comhlachtaí seachtracha agus grúpaí abhcóideachta, lena n-áirítear glao oscailte ar aighneachtaí ó gach páirtí leasmhar lena n-áirítear baill den phobal.

**le tosach feidhme Acht na Póilíneachta, Slándála agus Sábháilteachta Pobail, 2024, tháinig Cigireacht an Gharda Síochána agus an tÚdarás Póilíneachta in áit an Údaráis Póilíneachta agus Sábháilteachta Pobail, agus beidh rochtain acu ar gach ábhar an Choiste Comhairleach Straitéiseach um Chearta an Duine.*